

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen

Datum:
2025-09-03

Diarienummer:
KSN-2025-02371

Handläggare:
Mikaela Hansson

Hållbarhetslöfte till åtgärdsprogram vatten 2025–2029

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** anta hållbarhetslöfte till åtgärdsprogram vatten 2025–2029.

Ärendet

Länsstyrelsen har bjudit in aktörer i Uppsala län att delta i genomförandet av det regionala åtgärdsprogrammet ”Färdplan för ett hållbart län – åtgärdsprogram för vatten” genom att anta hållbarhetslöften, se bilaga 2. Syftet är att samla länets åtgärder som bidrar till hållbar vattenanvändning och minskad påverkan på länets havs- och sötvatten i en gemensam beredning inför länsstyrelsens rapportering till nationella miljömålen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Hållbarhetslöftet är en avsiktsförklaring mellan Uppsala kommun och länsstyrelsen som beskriver att Uppsala kommun åtar sig att genomföra, rapportera och samverka kring åtgärder under fyra års tid.

Uppsala kommun antog första omgången av hållbarhetslöfte för vatten 2021 för perioden 2021–2025.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samråd med stadsbyggnadsförvaltningen.

Perspektiven för näringsliv, barn och jämställdhet bedöms inte vara relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Hållbarhetslöftet är ett initiativ från Länsstyrelsen i Uppsala län som syftar till ökad regional samverkan kring länets rapportering till de nationella miljömålen och Agenda 2030. Löftet för vatten utgör en av fyra delar i åtgärdsprogrammet Färdplan för ett hållbart län. Det syftar till regional förankring av åtgärdsprogrammet.

Hållbarhetslöftet för vatten genomförs för andra gången. Den föregående perioden löpte från 2021 till 2025. Nästa period löper från 2025 till 2029.

Hållbarhetslöftet är frivilligt och Uppsala kommun åtar sig att genomföra, samverka kring och rapportera status på sju valda åtgärder för hållbar vattenanvändning:

- öka kunskap och information med koppling till vattenanvändning,
- öka vattenhushållningen i landskapet,
- implementera och följa upp åtgärder för att minska näringsläckage från jordbruk och hästhållning,
- implementera och följa upp åtgärder för att minska internbelastning,
- öka stöd om åtgärdsgenomförande och åtgärdssamordning,
- minska spridning av miljögifter och mikroplaster från förorenade områden och dagvatten,
- öka kunskap om persistenta, antibiotikaresistenta och bioackumulerande ämnen.

Åtgärderna är ett urval av kommunens pågående arbete inom natur- och vattenvård. Åtgärderna är valda utifrån störst nytta för hållbar vattenanvändning i det kommunala perspektivet samt utifrån vilka åtgärder som har potential att stärkas i en regional samverkan.

Ekonomiska konsekvenser

Undertecknandet av hållbarhetslöftet medför inga ekonomiska konsekvenser för Uppsala kommun. Genomförandet av åtgärderna sker inom befintlig ekonomisk ram för respektive verksamhet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 3 september 2025
- Bilaga 1 Hållbarhetslöfte till åtgärdsprogram vatten 2025–2029
- Bilaga 2 Inbjudan hållbarhetslöfte

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Datum: 2025-09-03

Aktör: Uppsala kommun

Kontaktuppgifter samordnare hos aktör:

Namn: Mikaela Hansson
E-mail: mikaela.hansson@uppsala.se
Telefon: 073-866 66 80

		(Fylls i av aktör)		(Fylls i av aktör)	(Fylls i av aktör)	(Fylls i av aktör, kan vid behov kompletteras senare)	
	Nr	Åtgärd	Åtgärd som antas i löfte markeras med "X" i denna kolumn	Aktiviteter som ska genomföras inom åtgärd kopieras in från flik "Sammanställning aktiviteter" eller anges tydligt (om det är en "Annan aktivitet...").	Aktörsspecifikt mål (uppföljningsbart) för respektive aktivitet som ska genomföras.	Ansvarig utförande enhet (organisation/avdelning/förvaltning) per aktivitet	Planerad kommunikation vid genomförd åtgärd/aktivitet
Bättre vattenhushållning	1	Effektivisera och öka återanvändning av vatten					
	2	Öka kunskap och information med koppling till vattenanvändning		2.x Annan aktivitet med samma syfte som åtgärd 2.	Utveckla Vattenportalen som ett internt handläggarstöd och extern informationsplattform för att innefatta grundvatten, ytvatten och dagvatten.	PBN	
	3	Öka vattenhushållning i landskapet		3.1 Planera och/eller genomför åtgärder för att öka antalet regnbäddar, dagvattendammar, översilningsångar i staden som fördröjer och omhändertar dagvatten.	Färdigställa riktlinje för dagvatten allmän plats.	GSN KS	
				3.7 Kartlägg och analysera områden som kan översvämmas för att bidra till minskad översvämningsrisk på annan plats.	Ta initiativ för att i samverkan med Heby och Tierps kommuner ta fram relevanta åtgärder för Tämnaren.		
				3.6 Planera och genomför åtgärder för att återställa våtmarker i skogen för att fördröja och mildra effekter av översvämningar nedströms i avrinningsområdet.	Åtgärd planeras i Nästens naturreservat. Dikespluggning på kommunal mark.	GSN	
				3.1 Planera och/eller genomför åtgärder för att öka antalet regnbäddar, dagvattendammar, översilningsångar i staden som fördröjer och omhändertar dagvatten.	Uppsala kommuns grön- och blå strukturplan ska bidra till att gröna ytor, parker, växtväggar, regnbäddar och trädplanteringar nyttjas för att fördröja, infiltrera och rena dagvatten.		

				3.4 Skydda och förstärk den gröna infrastrukturen i städer (parker, gröna väggar med mera) för att minska belastning på dagvattenssystemet genom att ta fram handlingsplaner och implementera dessa.	Uppsala kommuns grön- och blå strukturplan ska bidra till att gröna ytor, parker, växtväggar, regnbäddar och trädplanteringar nyttjas för att fördröja, infiltrera och rena dagvatten.		
Säkert dricksvatten	4	Förstärka skyddet av länets vattenskyddsområden					
	5	Implementera och följa upp åtgärder för att minska näringsläckage från jordbruk och hästhållning		5.2 Planera, anlägg och/eller utvärdera effekterna av våtmarker, tvästegdiken, fosfordammar, kalkfilterdiken för att minska näringsläckage från åkrarna i samverkan med markägare.	Genomföra de lokala åtgärdsprogrammen.	GSN	
				5.6 Reducera flödena från uppströms områden genom att anlägga våtmarker eller backdiken för att minska översvämningar och erosion i jordbruket.	Åtgärd planeras i Nästens naturreservat. Dikespluggning på kommunal mark.	GSN	
				5.7 Ta fram och implementera rutiner för att fånga, förvara och återanvända hästgödsel.	Kommunens webbtjänst "Hästgödselövervakningen" ska underhållas, spridas och utvecklas.	GSN	
				5.8 Ta fram och implementera gårdsvisa vattenplaner.	Fem planer finns framtagna, implementering pågår.	GSN	
	6	Implementera och följa upp åtgärder för att minska internbelastning		6.1 Analysera och bedöm risker för förhöjd internbelastning i sjöar och kust, samt kostnadseffektivitet av prioriterade åtgärder.	Pågår idag för Ramsen och Lötsjön. Behov av utredning finns även för Långsjön.	GSN	
				6.3 Bind fosfor i sediment med hjälp av exempelvis aluminiumfällning.	Om behov av aluminiumfällning kan säkerställas kommer Ramsen och Lötsjön bli aktuella för åtgärd.	GSN	

Minskad näringsbelastning							
Persistenta ämne	7	Öka stöd om åtgärds genomförande och åtgärdsamordning		7.1 Ta fram, genomför och följ upp lokala åtgärdsplaner som prioriterar bland områden och åtgärder. 7.1 Ta fram, genomför och följ upp lokala åtgärdsplaner som prioriterar bland områden och åtgärder. 7.1 Ta fram, genomför och följ upp lokala åtgärdsplaner som prioriterar bland områden och åtgärder. 7.2 Skapa eller delta i ett nätverk för utbyte av information och erfarenhetsåterföring kring åtgärder för minskad näringsbelastning. 7.4 Anställ en åtgärdsamordnare eller förstärk den övergripande vattenkompetensen inom kommunen via samverkan med andra aktörer, andra tjänster eller konsulter. 7.7 Utbilda och ge stöd till lokala aktörer kring övergödning och möjliga åtgärder. 7.8 Bilda, delta eller ge stöd till ett vattenråd kring fysiska åtgärder för att minska näringsbelastning.	Ta fram underlag till lokalt åtgärdsarbete Björklingeån och Jumkilsån. Systematiskt prioritera och följa upp åtgärdsförslag i de framtagna lokala åtgärdsunderlagen för att förbättra status i kommunens ytvattenförekomster. Utveckla arbetssätt och rutiner för att implementera åtgärdsförslagen från de lokala åtgärdsunderlagen i detaljplaner. Kontaktnät genom Mälarens vattenvårdsförbund och Fyrisåns Vattenförbund samt träffar tillsammans med andra åtgärdsamordnare runt Mälaren. Deltar i länsstyrelsen vattenstrategiska grupp. Fr o m 2026 kommer två åtgärdsamordnare vara anställda på kommunen. Genomförs inom ramen för åtgärdsamordning, Fyrisåns Vattenförbund, Hågaåns Vattenråd och Tämnarens Vattenvårdsförening. Genomförs inom ramen för åtgärdsamordning, Fyrisåns Vattenförbund, Hågaåns Vattenråd och Tämnarens Vattenvårdsförening.	KS KS PBN Planering park natur GSN GSN GSN	
Persistenta ämne	8	Minska spridning av läkemedel och persistenta ämnen via avloppsvatten					
Persistenta ämne		Minska spridning av miljögifter och mikroplaster från förorenade		9.1 Samla och dela information, såsom historiska inventeringar, GIS kartor, rapporter, provtagningsdata för att kartlägga förorenade områden. 9.10 Minska spridning av föroreningar och mikroplaster från hamnar	Inventera verksamheter och förorenade områden inom utvalda områden utifrån Känslighetskartans zoner för att ta fram underlag till projektinriktad tillsyn Utföra tillsyn av båtuppläggningsplatser, med fokus på koppar och tributyltenn för att bland annat minska skador på vattenlevande djur.	MHN MHN	

[illegible]

Välkommen att teckna hållbarhetslöfte

För att bidra till ett hållbart län

Hållbarhetslöften är en frivillig avsiktsförklaring mellan Länsstyrelsen och aktörer i länet med syfte att stärka genomförandet av åtgärdsprogrammen i Färdplan för ett hållbart län. För att nå miljömålen måste ambitionsnivån höjas och länets aktörer samarbeta.

Länsstyrelsen bjuder härmed in aktörer i länet att teckna hållbarhetslöften och delta i genomförandet av de regionala åtgärdsprogrammen.

Ett hållbarhetslöfte är en frivillig avsiktsförklaring mellan länsstyrelsen och aktörer i länet. Löftet beskriver de åtgärder en aktör åtar sig att genomföra ur ett regionalt åtgärdsprogram för miljömålen. Genomförandet följs upp årligen.

Vill din organisation teckna ett hållbarhetslöfte och bidra till ett hållbart Uppsala län?

Kontakta länsstyrelsen via e-post:
hallbarhetsloften.uppsala@lansstyrelsen.se.

Läs mer på [Åtgärdsprogram inom miljömål | Länsstyrelsen Uppsala](#)

Med hopp om god uppslutning i arbetet för ett hållbart Uppsala län.

Landshövding Stefan Attefall

Åtgärdsprogram

Åtgärdsprogram för vatten

Åtgärdsprogram för ekosystem och biologisk mångfald

Åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan

Åtgärdsprogram för miljömässigt hållbar samhällsutveckling

